

DEĞERLER YAŞAM PUSULASIDIR

Bir grubun uzun bir yolculuk için hazırlandığını düşünün. Ellerinde harita yok. Kuzeye giderlerse varmak istedikleri yere ulaşacaklarını biliyorlar. Ne var ki, hava sürekli bulutlu, güneşi ve yıldızları görmek olanaksız. Kuzeyi nasıl belirleyecekler?

Siz Bilirsiniz Efendim

Sen paradigması içinde dünyaya bakanlar, bu soruya, "Siz neresi kuzey dersiniz, kuzey orasıdır, efendim!" diye cevap verirler. Kuzeyi bulmada kendilerinin yeteneksiz olduğunu düşünürler, ya da o ortamda öyle düşündüklerini göstermek zorunda olduklarını hissederler. Sorumluluk almak istemezler, çünkü öyle yetiştirilmişlerdir, ya da öyle olmalarını bekleyen bir yönetim ve öğretim ortamına girmişlerdir.

Ben Bilirim

Ben paradigması içinde olanlar, "Benim gösterdiğim yön kuzeydir, gösterdiğim yöne gidin!" der. "Bu yönün kuzey olduğunu nereden biliyorsunuz?" gibi bir soruya cevap vermek istemez, böyle bir soruyu çok can sıkıcı bulur. "Şüphe mi ediyorsun benim otoritemden?" tavrı içinde, hiç kimseye hesap vermeden, hiç kimseyle konuşmadan, hiç kimseye danışmadan kuzeyi kendisinin bildiğini ifade eder ve gruptakilerden mutlak itaat bekler.

Yıllar süren bir yolculuktan sonra istenen hedefe ulaşılamadığı zaman Sen Paradigması içinde olaya bakan bu sonuçtan hiç bir sorumluluk duymaz,

"Bana ne, o yönü gösterdi, biz gittik!" der. Ben Paradigması içinde olan, "Benim dediğimi aynen yapmadınız, o nedenle tam hedefe varamadık," diyerek, yine suçu başkasına yükler ve kuzeyi bildiğini iddia etmeye devam eder.

Biz Biliriz

Biz Bilinci olgunluğuna sahip lider, gerçek kuzeyin belirlenmesi gerektiğine inanır ve bu konuda yoğun ve sürekli bir çalışma içine girer. Bu konuda herkesle konuşmaya açıktır. Bilge kişilere önem verir. Daha önce kuzey yönünde yolculuk yapmış olanları arar. Onların kullanmış olduğu yöntemi ve araçları öğrenir.

PUSULA'nın ne olduğunu, nasıl çalıştığını öğrenir. Ve öğrendiklerini hemen paylaşmaya başlar: tüm gayretiyle gruptakilere PUSULA'nın ne olduğunu öğretir. Hep beraber, PUSULA'nın neden önemli olduğunu, onsuz ne gibi tehlikelerin beklediğini, yolculuğun başarılı olması için herkesin pusulanın gösterdiği yönde gitmesinin gerekli olduğunu tartışır. Herkes düşüncesini paylaşır, herkesin fikri sorulur, sorulan sorular cevaplandırılır.

Bu sürecin sonunda bir grup halindeki insanlar bir takım haline gelirler. Birbirinden farklı görevleri olan ama aynı hedefe ulaşmak için birbirlerine dayanan, birbirlerine saygılı, birbirine güvenen, sürekli gelişen ve geliştiren insanlardan oluşan bir takım.

Takım aynı hedef için çalıştığının bilincinde olan insanlardan oluşur ve yolculuk süresince arabayı farklı yönlerde çekmezler.

Aile, Şirket, Ulus

Bir ailenin, şirketin veya bir ulusun yolculuğunda kullanacağı PUSULA'yı bilmesinin yaşamsal önemi vardır. Bu pusulaya değerler adını veriyoruz; ailenin değerleri, şirketin değerleri onlara rehberlik eder. Bir ulusun değerleri o ulusun anayasasının temelini oluşturur; ulusun anayasasının ulusça paylaşılan değerler üstüne kurulu olmasının yaşamsal önemi vardır. Anayasa değerler temelleri üstüne oturduktan sonra, tüm yasaların zamanla gözden geçirilerek bu değerlerle uyum içine girmesi gerekir.

Ailenin, şirketin, ulusun değerleri temelde aynı ise, o zaman toplumun tümünde zaman içinde bir ahenk oluşur. Eğer ailenin, şirketin ve ulusun değerleri farklı farklı ise zaman içinde çatışma ve sürtüşmelerden kaçınılamaz.

Doğın Cücelođlu